Gemeente Bergen op Zoom

Memo voor de gemeenteraad

Behandeld door	Griffie		☒ adviserend
Doorkiesnr	277386	Status	☒ ter kennisneming
Datum	18 januari 2022		

Onderwerp:	Beantwoording vraag uit Beeldvorming inzake raadsvoorstel RVB21-0102 Scenario's herhuisvesting Bergse bouwclubs

Inleiding

Voor de bijeenkomst Beeldvorming van 13 januari 2022 was geagendeerd het raadsvoorstel RVB21-0102 Scenario's herhuisvesting Bergse Bouwclubs. De oordeelsvormende bespreking van dit raadsvoorstel staat op de agenda van de commissie Ruimte, Duurzaamheid en Economie van 25 januari 2022. Besluitvorming staat op de rol voor de raadvergadering van 3 februari 2022.
In het raadsvoorstel is een vijftal scenario's uitgewerkt voor de herhuisvesting van de Bergse bouwclubs.

Vraagstelling

In het raadsvoorstel geeft het college op pagina 6 onder andere het volgende aan:

"Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO): De kredietwaardigheid van decentrale overheden, en daarmee ook de treasury, staat in de Wet FIDO centraal. Een belangrijk uitgangspunt van deze wet is dat men bedachtzaam om dient te gaan met publieke middelen. Dit betekent dat risicobeheersing van groot belang is. Volgens de wet is het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Het afgeven van een garantie t.b.v. de externe financiering van het project bouwkoten is in strijd met de wet. Echter, binnen de wet zit ruimte. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om te bepalen wat een publiek belang is. Dit dient vastgelegd te worden/ zijn in gemeentelijk beleid. "

Bij het scenario 1 dat het college aan de raad ter instemming voorlegt is geen strijdigheid met de Wet FIDO aan de orde. In punt 2 van het conceptbesluit bij het raadsvoorstel is aangegeven dat scenario's 3 en 5 in strijd zijn met de wet FIDO.

Bij de uitwerking van scenario 3 op pagina 13 van het raadsvoorstel staat onder andere het volgende vermeld:
"Met dit scenario levert de gemeente, d.m.v. de subsidie, een bijdrage aan het in standhouden/door ontwikkelen van de bouwcultuur en de Bergse vastenavendoptocht. Het garant staan voor de geldlening is in strijd met wet-/ regelgeving, mits het besluit wordt genomen dat de vastenavend wordt aangemerkt als publiek belang."

Bij de beeldvormende behandeling van het raadsvoorstel heeft de fractie van Lijst Linssen (de heer Siebelink) de volgende vraag gesteld:

- welke stappen moet de gemeenteraad zetten om de Vastenavend wel als publiek belang aan te merken om daarna te kunnen kijken in hoeverre de raad medewerking wil verlenen aan een ander scenario dan het college voorstelt.

Beantwoording

De beantwoording vindt plaats langs de volgende twee lijnen.

1. Het bepalen van de publieke taak

De relevante wetgeving is artikel 2 lid 1 van de wet FIDO. Dit artikellid vermeldt:
"Openbare lichamen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's Rijks schatkist aan."

In de Memorie van Toelichting (MvT) bij dit wetsartikel staat vermeld:

"De publieke taak zelf wordt in deze wet niet nader omschreven. Hiermee wordt recht gedaan aan de eigen verantwoordelijkheid van openbare lichamen ten aanzien van de afbakening van de publieke taak en de wettelijke taakomschrijving die zij op grond van de op hun van toepassing zijnde wetten bezitten."

Aangezien de Wet FIDO het aan de openbare lichamen zelf overlaat om te bepalen of sprake is van een publieke taak, bestaat hier een beoordelingsvrijheid van het openbare lichaam. Hieronder wordt nader ingegaan op deze beoordelingsvrijheid.

De Handreiking Treasury 2015 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: de Handreiking) vermeldt het volgende en verduidelijkt de rol van de gemeenteraad:

"De kredietwaardigheid van decentrale overheden, en daarmee ook de treasury, staat in de Wet FIDO centraal. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat men bedachtzaam om dient te gaan met publieke middelen. Dit betekent dat risicobeheersing van groot belang is

Het is de gemeenteraad die de publieke taak bepaalt. Activiteiten op het grensvlak van publieke en private activiteiten, zoals het verstrekken van leningen aan woningcorporaties en het deelnemen aan PPS-constructies, kunnen een onderdeel van de publieke taak van de gemeente zijn. Overwegingen voor de gemeenteraad hierbij zijn: of de betreffende activiteiten direct of indirect van belang zijn voor (een substantieel deel van) de eigen inwoners en of de gemeente de geëigende overheidspartij is om deze activiteiten te steunen. Daarnaast bepaalt de gemeenteraad het budgettaire kader voor de uitoefening van de publieke taak. Dit is ook de context voor leningverstrekking aan en garantie-verlening ten behoeve van instellingen die bijdragen aan de publieke taak."

De Handreiking biedt in het kader van artikel 2, eerste lid Wet FIDO enkele aandachtspunten bij het bepalen van de publieke taak. Bij het vaststellen van criteria ten aanzien van het begrip en het doel van de publieke taak kunnen de volgende punten in ogenschouw genomen worden:

- Op die gebieden waar de gemeente geen beleidsvormende c.q. stimulerende taak voor haar ziet weggelegd, worden in beginsel geen garanties/leningen verstrekt.
- Pas als de raad van mening is dat het doel van de lening of garantie voldoende past in het (al) geformuleerde gemeentelijke beleid kan deze worden verstrekt. De mate waarin het doel van de lening of garantie past in het gemeentelijk beleid is mede af te lezen uit de wijze waarop de gemeente tot dan is omgegaan met de desbetreffende activiteiten, voorzieningen of organisaties.
- Men doet er goed aan zich af te vragen wat het belang van de eigen inwoners van de gemeente is bij de bepaling van de desbetreffende taak."

2. Hoe kan de gemeenteraad tot het formele besluit komen om de Vastenavend aan te merken als publiek belang?

Uit het bovenstaande blijkt dat het aan de raad is om te besluiten om de Vastenavend aan te merken als publiek belang. In de Wet FIDO en de Handreiking is niet voorgeschreven hoe de raad dit besluit moet nemen. Het besluit is dus in die zin vormvrij.
Dit betekent dat de raad zijn eigen instrumentarium kan inzetten om tot het besluit te komen. Daarbij kan met name worden gedacht aan:

1. Een amendement op het raadsvoorstel dat deze maand ter besluitvorming voorligt, of;
2. Een initiatiefvoorstel. Daarbij geldt dat het college in de gelegenheid moet worden gesteld om schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad te brengen. De behandeling van het initiatiefvoorstel schuift dan door naar de volgende vergadercyclus. Of;
3. Een motie waarin het college opdracht krijgt om aan de raad een voorstel voor te leggen om de Vastenavend aan te merken als publiek belang. Dit betekent overigens ook dat besluitvorming over het aanmerken als publiek belang dan niet in de lopende vergadercyclus kan plaatsvinden.

Advies griffie

Advies is om in dit geval te kiezen voor het indienen van een amendement nu er een raadsvoorstel is dat in de lopende vergadercyclus ter besluitvorming voorligt.

Opmerking:
Hierboven is antwoord gegeven op de vraag over hoe te komen tot een raadsbesluit om de Vastenavend aan te merken als publiek belang.
In het raadsvoorstel is aangegeven dat de scenario's 3 en 5, naast de Wet FIDO ook strijdig zijn met het bestaande beleid. Ten aanzien van scenario 3 geldt dat het mogelijk maken van dit plan ook besluitvorming vraagt voor het afwijken van vigerend beleid op het gebied van grondbeleid, vastgoed, subsidieverordening en het treasury statuut (zie pagina 9 van het raadsvoorstel).
Tenslotte is in het voorstel vermeld dat Scenario's 2, 3 en 4 strijdig zijn met het Focusakkoord.